

Onderwerp	: Projectplan Waterwet voor het Aanpassen onderhoud en infrastructuur zijwatergangen in Berkeldal tussen Borculo en Lochem
Status	: Besluit
Datum vastgesteld door het college van ijkgraaf en Heemraden	:
Bijlage(n)	: 1. Kaart aanpassingen zijwaterlopen Berkeldal 2. Model Agrarisch beheer

Projectplan Waterwet

Het college van dijkgraaf en heemraden van het Waterschap Rijn en IJssel heeft besloten, gelet op artikel 5.4, eerste lid, van de Waterwet, het onderhavig projectplan Waterwet voor aanpassen diverse zijwaterlopen Berkeldal (bijlage 1), gelegen tussen Borculo en Lochem vast te stellen en uit te voeren in overeenstemming met het bepaalde in dit plan.

Op grond van artikel 5.4 lid, tweede lid, van de Waterwet bevat een projectplan Waterwet een beschrijving van het betrokken werk, de wijze waarop het werk wordt uitgevoerd alsmede een beschrijving van de te treffen voorzieningen gericht op het ongedaan maken of beperken van de nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk.

1 Projectbeschrijving

1.1 Wat wordt aangelegd of gewijzigd?

- Bestaande tweezijdig smalspoor onderhoudspaden worden omgevormd naar een eenzijdig breedspoor pad en de andere zijde wordt vergraven tot een natuuroever.
- Bestaande smalspoor onderhoudspad (1.80m) extensief in gebruik bij de aanliggende gebruiker, onder voorwaarden van mest- en spuitvrij beheer, vastlegging in de legger en met een gebruikersverklaring.
- Aanpassing naar breedspoor vindt plaats in overleg met en goedkeuring van aanliggende eigenaar

De te wijzigen watergangen zijn weergegeven in Bijlage 1, het betreffen (delen) van de waterlopen: Kulsdommerlaak, Zijtak Grote waterleiding, Nettelhorsterlaak, Oude beek, Visserij, Afwatering de Heest, Grote waterleiding.

De aanpassing van de zijwaterlopen heeft een positieve invloed op de bergende schijf water vanwege de verruiming van het huidige profiel. Het waterpeil blijft gelijk en de doorvoercapaciteit van het water neemt door de verbreding toe.

De werkzaamheden worden op eigen grond uitgevoerd binnen de kernzone. Voor een tweetal waterlopen op landgoed Twickel wordt aansluitend een natte natuurzone aangelegd.

1.2 Hoe wordt het project uitgevoerd?

Werkzaamheden	Vergraven van éénzijde talud tot een natuuroever, binnen bestaand eigendom. Voor een tweetal watergangen (Grote waterleiding en afwatering van de Heest) wordt door Twickel, aansluitend op het onderhoudspad, een bredere plasberm aangelegd. Op enkele locaties wordt een duiker gelegd.
Materieel	Graafmachine, dumpers,
Werktijden	Werkdagen tussen 7.30 en 17.00 uur
Beschrijving werkwijze	Eénzijde talud wordt vergraven en vrijkomend zand wordt waar mogelijk verwerkt op de overzijde of elders op het onderhoudspad of opgeslagen in een tijdelijk depot en afgevoerd of op een naburig landbouwperceel verwerkt.

Zie bijlage 2 Agrarisch beheer voor een meer uitgebreide onderbouwing en werkwijze aanleg en onderhoud.

1.3 Welke voorzieningen worden getroffen om nadelige gevolgen ongedaan te maken of te beperken?

Permanente effecten

Met een breedspoorpad wordt vanuit éénzijde onderhoud met onderhoudsmaterieel aan de watergang uitgevoerd. Vrijkomend maaisel wordt afgevoerd naar agrariërs en verwerkt als bodemverbeteraar. De aangelegde natuuroever heeft een positief effect op de ecologische waterkwaliteit en op de biodiversiteit.

Tijdelijke effecten

De werkzaamheden tijdens het aanpassen van oever/onderhoudspad zullen niet tot omgevingsoverlast leiden zoals geluidsoverlast en verkeershinder. De watergangen liggen in landelijk gebied en de werkzaamheden worden met een graafmachine en tractoren op werkdagen en aangegeven werktijden uitgevoerd.

Tijdens de werkzaamheden is de afvoercapaciteit van de waterloop niet in het geding.

Er wordt gewerkt volgens de gedragscode Flora- en Faunawet, welke door de Unie van Waterschappen is vastgesteld. Middels deze gedragscode wordt zorgvuldig omgegaan met (beschermde) planten- en diersoorten, wordt het tijdstip van uitvoering hierop aangepast en/of worden mitigerende maatregelen genomen.

Nadeelcompensatie

Als gevolg van dit projectplan is geen financiële schade voorzien, die de uitvoering van het project in de weg staat. Voor eventueel financieel nadeel, dat onverhoopt ontstaat als gevolg van de uitvoering van het projectplan, kan een benadeelde een beroep doen op artikel 7.14 van de Waterwet. Dit artikel bepaalt dat aan degene die als gevolg van de rechtmatige uitoefening van een taak of bevoegdheid in het kader van het waterbeheer schade lijdt of zal

lijden, op zijn verzoek door het betrokken bestuursorgaan een vergoeding wordt toegekend, voor zover de schade redelijkerwijze niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven en voor zover de vergoeding niet of niet voldoende op andere wijze is verzekerd. Het verzoek tot vergoeding van de schade bevat een motivering en een onderbouwing van de hoogte van de gevraagde schadevergoeding.

2 Toetsing Waterwet

De toepassing van de Waterwet is op grond van artikel 2.1 van de Waterwet gericht op:

- a. voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met
- b. bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en
- c. vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

Conclusie:

a. voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste

Het aanpassen van de oever van de watergangen heeft geen nadelig effect op de waterhuishouding in het gebied. Het aanwezige peil blijft gehandhaafd. Door de verruiming van het profiel blijft de afvoer, doorstroming en berging minimaal gelijk. Het werk is daarom niet strijdig in overeenstemming met het beleid van Waterschap Rijn en IJssel en de provincie Gelderland, zoals verwoord in het Waterbeheerplan 2016-2021 en Omgevingsvisie Gelderland.

b. bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen

De aangepaste natuuroever zal leiden tot een spontane vestiging van waterplanten en oeverplanten. Enige tijd na aanleg raakt de oever begroeid met moerasplanten waardoor de biodiversiteit toeneemt. De oever zal extensief onderhouden worden. Daarmee zal de natuuroever een positief effect hebben op de chemische en ecologische kwaliteit van het watersysteem. Het werk is daarom in overeenstemming met het beleid van Waterschap Rijn en IJssel en de provincie Gelderland, zoals verwoord in het Waterbeheerplan 2016-2021 en Omgevingsvisie Gelderland.

c. vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

De watergangen in het plangebied zijn niet aangemerkt als HEN-water (hoogst ecologische niveau), SED-water (specifiek ecologische doelstelling). De Grote Waterleiding is als KRW-waterlichaam (Kaderrichtlijn Water) aangemerkt door de provincie Gelderland. De aanpassing hebben een positieve werking op de doelen uit de KRW en overige watergangen. De watergangen zijn gelegen in een landelijke omgeving. Het werk is in overeenstemming met het beleid van Waterschap Rijn en IJssel en de provincie Gelderland, zoals verwoord in het Waterbeheerplan 2016-2021 en Omgevingsvisie Gelderland.

3 Wijze van uitvoering

3.1 Planologische inpassing

Op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is voor het gebied waar het project wordt uitgevoerd het Bestemmingsplan buitengebied voor gemeente Lochem en Berkelland vastgesteld. De voorgenomen activiteiten passen binnen het geldende bestemmingsplan voor het plangebied.

3.2 Andere noodzakelijke vergunningen en relevante besluiten

Naar aanleiding van dit projectplan moeten de wijzigingen in het waterstaatswerk worden meegenomen in een wijziging van de legger. De legger bestaat uit kaarten en teksten. In de legger vindt de juridische vastlegging plaats van zaken als de ligging, vorm, afmeting en constructie van wateren of waterkeringen. Ook worden daarin de zogeheten kunstwerken vermeld zoals bruggen, stuwen en duikers. De legger is bepalend voor de verplichtingen over en weer tussen het waterschap en burgers op het gebied van de instandhouding van de waterstaatswerken. Ook kunnen in de legger onderhoudsverplichtingen worden geregeld.

Voor het vaststellen van de legger wordt een apart besluit genomen.

Voor het werk zijn geen overige vergunningen en besluiten van toepassing.

3.3 Planning

De werkzaamheden worden in de periode augustus-maart 2019-2020 uitgevoerd.

3.4 Overige uitvoeringsaspecten

Bij een eventuele afvoer/ verwerking van zand zal indien noodzakelijk een AP04 kwaliteitskeuring plaats vinden.

4 Procedure

Het besluit inzake het projectplan Waterwet wordt na vaststelling (digitaal) bekend gemaakt en ter inzage gelegd op de websites: www.wrij.nl/actueel/bekendmakingen en <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/zoeken/waterschapsblad>.

Tegen het besluit tot vaststelling van het projectplan Waterwet is binnen zes weken na de dag van de bekendmaking bezwaar mogelijk. Belanghebbenden kunnen gedurende deze zes weken schriftelijk een bezwaarschrift indienen bij het college van dijkgraaf en heemraden van het Waterschap Rijn en IJssel, Postbus 148 (7000 AC) te Doetinchem.

Het bezwaar bevat in ieder geval: naam en adres van de indiener; dagtekening, handtekening van de indiener, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden van het bezwaar.

Het projectplan treedt in werking na bekendmaking. Op grond van artikel 6:16 Algemene wet bestuursrecht schorst het bezwaar de werking van het projectplan niet. Gelet hierop kan, na indiening van het bezwaarschrift, gedurende de bezwaartermijn ook een verzoek om een voorlopige voorziening worden ingediend. Het verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening moet worden gericht aan de afdeling Bestuursrecht van rechtbank Gelderland te Arnhem. Voor het treffen van een voorlopige voorziening is eveneens een griffierecht verschuldigd.

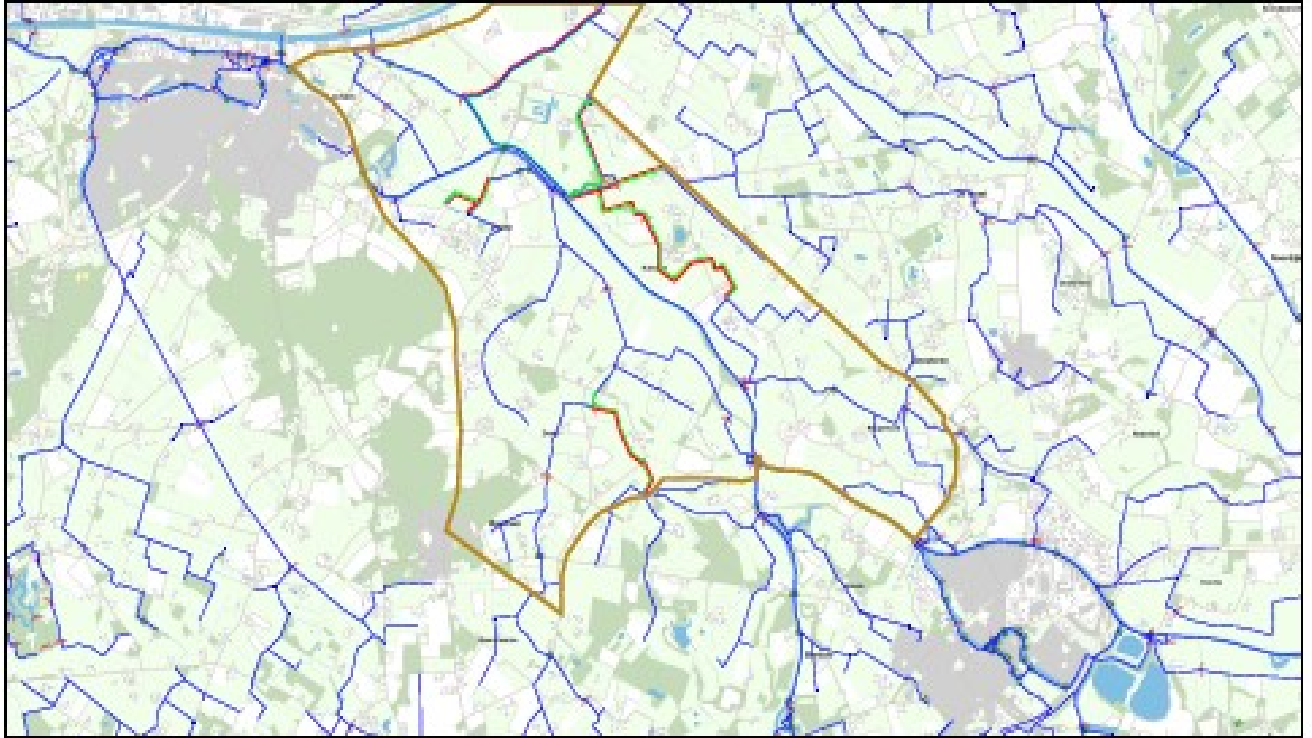
Tegen de beslissing op bezwaar staat vervolgens beroep en hoger beroep open bij de rechtbank en de Raad van State. In beginsel kunnen uitsluitend degenen die een bezwaar hebben ingediend, beroep instellen.

Op de vaststelling van een projectplan is afdeling 2 van hoofdstuk 1 van de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit betekent dat de belanghebbenden in het beroepschrift de beroepsgronden moeten aanvoeren.

5 Contactpersoon uitvoering werken

Voor meer informatie over het projectplan Waterwet kunt u terecht bij Karel Hesselink, adviseur watersysteem bij Waterschap Rijn en IJssel, e-mail k.hesselink@wrij.nl. De contactpersoon kan uw vragen beantwoorden en het plan met u doornemen.

Bijlage 1: Aanpassingen zijwaterlopen Berkeldal

Figuur 1. Ligging van aan te passen waterlopen (fase 1) in plangebied.
Rood is toekomstige zijde breedspoor, groen is overzijde natuuroever.
(in de digitale omgeving is een grotere kaart aanwezig)

Bijlage 2

Model Agrarisch Beheer (zijwatergangen Berkeldal traject Borculo-Lochem)

Het Waterschap Rijn en IJssel is met agrariers in het gebied tussen Borculo en Lochem in gesprek over een andere inrichting en beheer van haar waterlopen. Het **doel** daarvan is:

- Het versterken van de biodiversiteit door een structuurrijke oever voor flora en fauna via verschraling, variatie in oevers en extensief beheer (waar mogelijk later maaien).
- Het inspelen op klimaatadaptatie door het creëren van een groter bergend vermogen
- Het vergroten van het water-bewustzijn, de beleving van waterlopen en het draagvlak onder bewoners/gebruikers van een gewijzigd beheer.
- Het verbeteren van het vasthouden van water en mineralen door het verwerken van organische stof op cultuurgrond.
- Het tegengaan van het afspoelen van maaisel/slootbagger vanaf de schouwpaden.
- Een efficiëntere bedrijfsvoering, afstemming en samenwerking met agrariërs.

In de periode november 2017 – april 2018 heeft een werkgroep van agrariërs, inwoners en overheden het model Agrarisch Beheer ontwikkeld. Het model staat in het onderstaande schema:

De **uitgangspunten** van het model Agrarisch Beheer zijn:

- Eenzijdig onderhoud via breedspoor (van tweezijdig smalspoor naar onderhoud met breedspoor materieel, vanuit één zijde).
- Bestaande smalspoor onderhoudspad (1.80m) aan deze zijde extensief in gebruik bij de boer: mest- en spuitvrij, vastlegging in gebruikersverklaring.
- Beheer van dit onderhoudspad als structuurrijk grasland: verlate maaidatum en voorafgaand aan onderhoud aan de watergang).
- (Na)beweiding mogelijk van het onderhoudspad (eventueel in voorjaar met tijdelijk raster).
- Aan de andere zijde vervalt het bestaande onderhoudspad; dit wordt ingericht als verbrede flauwe natuuroever, met als streefbeeld: beek-rivieroever
- Deze natuuroever wordt extensief onderhouden (één keer per twee jaar, 50%) vanuit de strook voor breedspoor aan de andere zijde.
- Binnen het wettelijk kader gaat het maaisel uit de sloot/ natuuroever naar het erf van de boer (vanaf dan is het de verantwoordelijkheid boer) en kan worden gebruikt als compost.
- De strook voor breedspoor wordt vastgelegd in de keur/legger met een beschermingszone.
- Het gebruik van het 1.80m onderhoudspad door de boer wordt met een Gebruikersverklaring vastgelegd.
- Eventueel een plusvariant: Agrarisch Waterbeheer, waarbij de gehele 4 meter breedspoorstrook (inclusief bestaand smalspoor) met een provinciale vergoeding contractueel wordt beheerd als natuurzone (hooiland).
- De aanpassing naar breedspoor gaat van weg tot weg i.v.m. het efficiënt door kunnen rijden (eventueel verspringen met/bij een duiker is mogelijk).
- De aanpassingen aan paden/oeveren gebeurt in overleg en voor rekening van het waterschap.
- Bestaande wandelroutes blijven gehandhaafd.

Het model is uitgewerkt met vier boeren en verkend in het gebied tussen Borculo en Lochem. Bereidheid is aanwezig dit model toe te passen bij de waterlopen langs hun gronden. Voor de boer heeft deze andere inrichting en beheer de volgende **voordelen**:

- Het slootmaaisel kan als organische stof gebruikt worden voor een beter bodembeheer.
- Imago en verwaarding biodiversiteit bijvoorbeeld via puntensysteem van Friesland Campina.
- Vermindering van de ruigtedruk vanuit het onderhoudspad.